

1. בחוק זה —

"אשראי" — לרבות נכיון שטרות, משיכת יתר, רכישת נכס לפי הסכם למכר חוזר, הנפקה או רכישה של איגרות חוב, שטרי הון או מגיות הניתנות לפדיון, וכל עסקה אחרת שנגיד בנק ישראל (להלן — הנגיד) קבע כי היא עסקת אשראי, ולמעט אשראי ספקים;

"אשראי ספקים" — סכום שתושב ישראל או סוחר מוסמך חייב לתושב חוץ תמורת רכישה, חכירה או שכירות של טובין מתושב חוץ, או תמורת שימוש או קבלת זכות אחרת כלשהי בטובין השייכים לתושב חוץ, או תמורת עסקה אחרת שקבע הנגיד, לרבות ריבית וכל סכום אחר שנוסף לסכום כאמור, ולמעט סכומים כאמור ששולמו לתושב החוץ לפני מועד אספקת הטובין;

"היטל" — היטל כאמור בסעיף 2;

"חוק הפיקוח" — חוק הפיקוח על המטבע, התשל"ח—1978¹;

"חוק מס ערך מוסף" — חוק מס ערך מוסף, התשל"ו—1975²;

"יום עסקים" — יום שבו נותן סוחר מוסמך שירות לציבור במרבית סוגי העסקים הבנקאיים;

"מועד אספקת טובין" — התאריך הרשום בשטר המטען, המעיד על מועד משלוח הטובין לישראל או לתושב ישראל או למי שהורה, או התאריך הרשום במסמך אחר שקבע שר האוצר בתקנות והמעיד על משלוח כאמור, על מכירת הטובין או על מסירתם;

"מועד החיוב בהיטל" — יום החיוב או יום הפרעון, לפי הענין, כמשמעותם בסעיף 4;

"מטבע חוץ" — מטבע שהוא הילך חוקי במדינה כלשהי ואינו מטבע ישראלי;

"סוחר מוסמך" — מי שיש לו רשיון לפי סעיף 8 לחוק הפיקוח;

"ערבות" — ערבות או התחייבות אחרת לפרעון או לתשלום של אשראי ספקים, אף אם היא מותנית בתנאים;

"רבעון" — תקופה של שלוש חדשים שתחילתה ב־1 בינואר, ב־1 באפריל, ב־1 ביולי או ב־1 באוקטובר של כל שנה;

"תושב חוץ" — כמשמעותו בחוק הפיקוח, לרבות סניף מחוץ לישראל של סוחר מוסמך, ולמעט תושב יהודה, השומרון וחבל עזה;

"תושב ישראל" — מי שאינו תושב חוץ, למעט סוחר מוסמך ובנק ישראל, ולרבות מי שנקבע לגביו בחיקוק שדינו כדין המדינה.

2. (א) סוחר מוסמך חייב בהיטל על האשראי במטבע חוץ שנתן לתושב ישראל ועל הערבויות במטבע חוץ שנתן; לענין זה, ערבות מסוג אשראי דקומנטרי תבוא בחשבון מן המועד שבו הגיעו לידי הסוחר המוסמך או לידי אדם מטעמו, או לידי לקוחו,

חיוב בהיטל

* נתקבל בכנסת ביום כ"ג בתמוז התשמ"ז (20 ביולי 1987); הצעת החוק ודבריו הסבר פורסמו בה"ח 1815, התשמ"ז, עמ' 138.

1 סי"ח התשל"ח, עמ' 108 ועמ' 204.

2 ס"ח התשל"ו, עמ' 52; התשמ"ו, עמ' 264.

תעודות שקבלתן מהווה תנאי לגיבוש חבותו של הסוחר המוסמך (להלן — יום תחילת הערכות).

(ב) תושב ישראל חייב בהיטל על האשראי במטבע חוץ שקיבל מתושב חוץ.

(ג) תושב ישראל וסוחר מוסמך חייבים בהיטל על אשראי הספקים שקיבלו.

3. (א) ההיטל יהיה בשיעור של 3 אחוזים לשנה מסכום האשראי, הערבויות או אשראי הספקים, לפי הענין, בכפוף לאמור בסעיף 4 (ד).

(ב) שר האוצר, בהמלצת הנגיד ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי, בצו, לשנות את שיעור ההיטל.

(ג) הנגיד, בהתייעצות עם שר האוצר, רשאי, בצו, לשנות את שיעור ההיטל, ובלבד שהשיעור שיקבע לא יהיה גבוה או נמוך לעומת השיעור שהיה לאחרונה בתוקף לפי סעיף קטן (א) או (ב) ביותר מ-2% לשנה מסכום האשראי, אשראי הספקים או הערבויות.

(ד) הוראה בצו לפי סעיף קטן (ג) המגדילה היטל תקפה יפקע בתום שלושה שבועות מיום פרסומו של הצו ברשומות, אם לא אושרה או לא בוטלה ההוראה על ידי החלטה של ועדת הכספים של הכנסת לפני תום שלושת השבועות; הוראה אחרת בצו כאמור רשאית ועדת הכספים לבטלה תוך התקופה האמורה.

4. (א) היטל כאמור בסעיף 2 (א) ו-(ב) יחושב, לגבי כל רבעון, על היתרה הממוצעת באותו רבעון וישולם ביום העסקים הראשון של הרבעון שלאחריו (להלן — יום החיוב), לפי שיעור ההיטל שבתוקף ביום החיוב; לענין זה —

"יתרה ממוצעת" — היתרה הממוצעת של קרן האשראי ושל סכומי הערבויות, במהלך הרבעון, במטבעות החוץ השונים, על בסיס יתרות יומיות;

"קרן אשראי" — לרבות ריבית וכל סכום אחר שנצבר על סכום האשראי אם הם לא נפרעו במועד שנקבע לכך בעת מתן האשראי, ולרבות ריבית שנצברה על סכום כאמור ומועד פרעונה הגיע.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), היטל לפי סעיף 2 (ב) שמועד תשלומו חל לאחר מועד הפרעון האחרון של הקרן או הריבית, ישולם במועד הפרעון האמור לפי שיעור ההיטל שיהיה בתוקף באותו מועד ויראו את המועד האמור כיום החיוב.

(ג) (1) היטל כאמור בסעיף 2 (ג) ישולם ביום הפרעון או התשלום (להלן — יום הפרעון) של אשראי הספקים או של חלק ממנו, על סכום התשלום או הפרעון — לגבי התקופה המתחילה 90 ימים לאחר מועד אספקת הטובין (להלן — תחילת תקופת האשראי) והמסתיימת ביום הפרעון — לפי שיעור ההיטל שבתוקף ביום הפרעון; שר האוצר רשאי לקבוע שתחילת תקופת האשראי תהיה במועד אחר שיקבע, ובלבד שלא תקוצר תקופת 90 הימים האמורה;

(2) בסעיף קטן זה, "פרעון" או "תשלום" של אשראי ספקים — לרבות דרך קיוו, חליפין או מתן טובת הנאה בדרך כלשהי.

(ד) חישוב ההיטל לגבי חלק משנה ייעשה על פי השיעור שנקבע לפי סעיף 3, מוכפל במספר החדשים שבחלק השנה ומחולק ב-12.

מועד החיוב
בהיטל חרד
החישוב

5. (א) ההיטל לא יחול אם הוכח להנחת דעתו של מנהל המכס ומע"מ (להלן — המנהל), בדרך שירה, כי האשראי, אשראי הספקים או הערבות ניתנו או נתקבלו כדין והם אחד מאלה:

(1) אשראי ספקים שניתנה לגביו ערבות בסכום שאינו עולה על סכום הערבות ולתקופה שאינה עולה על תקופת הערבות, ובלבד שסוחר מוסמך חייב לשלם היטל על סכום הערבות;

(2) אשראי שנתן סוחר מוסמך במסגרת הקרן למימון משלוחי יצוא או הקרן למימון ייבואים, שמנהל בנק ישראל, כל עוד נתקיימו התנאים שנקבעו לאשראי כאמור;

(3) אשראי שקיבל יצואן מתושב חוץ לפי היתר מאת המפקח על מטבע חוץ, בסכום שאינו עולה על האשראי שאותו יצואן היה זכאי לו לפי תנאי הקרן למימון משלוחי יצוא שמנהל בנק ישראל, אם האשראי שקיבל היצואן בא להחליף אשראי מתוך הקרן האמורה;

(4) נכיון שטרות שביצע יצואן במסגרת הקרן למימון משלוחי יצוא שמנהל בנק ישראל, כל עוד נתקיימו התנאים שקבע לענין זה בנק ישראל;

(5) אשראי ואשראי ספקים שקיבלה חברת ספנות או חברת תעופה מתושב חוץ, וכן אשראי שנתן סוחר מוסמך לחברה כאמור, או ערבות שנתן להבטחת אשראי ספקים שקיבלה, והכל אם האשראי או האשראי הספקים נועדו למימון פעולות הספנות או התעופה של אותה חברה; לענין זה, "חברת תעופה" ו"חברת ספנות" — כהגדרתן בסעיף 10 (א) (3) לחוק היטל על שירותים מיובאים ונכסי חוץ (הוראת שעה), התשמ"ה—1984³;

(6) (א) אשראי שקיבל תושב ישראל מתושב חוץ וכן אשראי או ערבות שנתן סוחר מוסמך, אם נתקיימו שני אלה:

(1) התקופה הממוצעת לפרעון קרן האשראי, ובמתן ערבות — לפרעון סכום הערבות לרבות אשראי הספקים שלהבטחתו ניתנה, היא 39 חדשים לפחות מיום מתן האשראי או מיום מתן הערבות או מיום תחילת הערבות, לפי הענין, והם לא נפרעו בפועל לפני תום התקופה האמורה, ולא נעשה שינוי בלוח הסילוקין המקצר תקופה זו;

(2) למקבל האשראי, ובמתן ערבות — לנותן הערבות ולמקבל אשראי הספקים שלהבטחתו ניתנה הערבות, אין זכות לפרעון, במישרין או בעקיפין, בתקופה הקצרה מן האמור בפרט (1).

(ב) אשראי ספקים, או חלק ממנו, שנפרע לאחר תום 39 חדשים מתחילת תקופת האשראי;

(7) אשראי שקיבל תושב ישראל מתושב חוץ לצורך רכישת זכויות סוציאליות לפי היתר שנתן המפקח על מטבע חוץ;

(8) אשראי שנתן סוחר מוסמך למדינה, או ערבות שנתן להבטחת אשראי ספקים שקיבלה; לענין זה, "המדינה" — למעט מי שדינו כדין המדינה;

3 סי"ח התש"ט, עמ' 154; התשמ"ד, עמ' 161.

4 סי"ח התשמ"ה, עמ' 2; התשמ"ו, עמ' 49; התשמ"ו, עמ' 100.

(9) אשראי שנתן סוחר מוסמך אם נתקיימו כל אלה:

- (א) ניתן נגד מקבל האשראי, על פי דין, צו פירוק או צו למינוי כונס נכסים או צו לקבלת נכסים;
(ב) סכום האשראי נרשם כחוב מסופק בספרי הסוחר המוסמך, לפי כללי החשבונאות המקובלים;

(10) סכום שחייב תושב ישראל לתושב חוץ תמורת רכישת ניירות ערך או מקרקעין מאותו תושב חוץ.

(ב) לא שולם היטל על אשראי מכוח הוראה שבסעיף קטן (א) ולא נתקיים או חדל להתקיים תנאי שקבע בהוראה כאמור, יחושב ההיטל למפרע לפי סעיף 4, בשינויים המחויבים לפי הענין, וההיטל, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית עליו, ישולם במועד שבו התנאי האמור היה צריך להתקיים או חדל להתקיים.

(ג) שר האוצר, בהתייעצות עם הנגיד ובאישור ועדת הכספים של הכנסת,

רשאי —

- (1) לקבוע שההיטל לא יחול על סוגים נוספים של אשראי, אשראי ספקים וערבויות, או שהיטל ששולם לגביהם יוחזר;
(2) לפטור מההיטל סוגים של מקבלי אשראי, אשראי ספקים או ערבויות;
(3) לשנות, לענין היטל כאמור בסעיף 2 (ב), את יום החיוב ואת הדרכים לחישוב ההיטל וגבייתו, לגבי מקבלי אשראי מסויימים או לגבי אשראי מסוגים מסויימים או בסכומים מסויימים, ולצורך שינוי כאמור — לקבוע מהו פרעון של אשראי כאמור בסעיף 2 (ב);
(4) לבטל, להתלות, להגביל או להתנות בתנאים את אי תחולת ההיטל לגבי המפורטים בסעיף קטן (א), כולם או מקצתם, או את אי תחולתו לפי סעיף קטן זה.

(ד) שר האוצר, בהתייעצות עם שר האנרגיה והתשתית ועם הנגיד, רשאי לקבוע שההיטל לא יחול על אשראי, אשראי ספקים וערבויות שניתנו או נתקבלו לצורך מימון רכישה של דלק.

6. תושב ישראל יפרע אשראי או אשראי ספקים שקיבל מתושב חוץ, לרבות כל סכום שנוסף לקרן האשראי, רק לאחר ששילם את ההיטל שהוא חייב בו לפי חוק זה, וסוחר מוסמך יבצע פרעון כאמור רק לאחר שהוכח לו כי שולם ההיטל, ואם שולם לאחר מועד החיוב בהיטל — כי שולמו עליו גם הפרשי הצמדה וריבית.

תשלום היטל
לפני פרעון
אשראי

7. ההיטל יחושב במטבע ישראלי לפי השער היציג של מטבע החוץ שפרסם בנק ישראל לאחרונה לפני מועד החיוב בהיטל.

חישוב ההיטל

8. (א) סוחר מוסמך יעביר לאוצר המדינה את ההיטל שהוא חייב בו, לא יאוחר מתום יום העסקים השני שלאחר מועד החיוב בהיטל.

תשלום ההיטל
הידיח

(ב) מי שחייב בהיטל ואינו סוחר מוסמך, ישלם את ההיטל באמצעות סוחר מוסמך, לא יאוחר ממועד החיוב בהיטל; הסוחר המוסמך יעביר את ההיטל לאוצר המדינה לא יאוחר מתום יום העסקים השני שלאחר גבייתו.

(ג) מי שחייב בהיטל לפי סעיף 2 (ב) ידווח על קבלת האשראי לסוחר המוסמך שבאמצעותו ייפרע האשראי, עם קבלתו.

החלת הוראות
חוק מס ערך
מוסף

9. (א) הוראות פרקים ט' ו-י"א עד י"ז לחוק מס ערך מוסף, למעט סעיפים 144א ו-144ב לחוק האמור, יחולו, על אף האמור בכל דין ובשינויים המחוייבים, על ההיטל כאילו היה מס כמשמעותו בחוק האמור, וזולת אם נקבעה בחוק זה הוראה אחרת לענין הנדון.

(ב) בלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (א), הפרת הוראה מהוראות חוק זה דינה כדין עבירה לפי סעיף 117 (א) לחוק מס ערך מוסף.

10. שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו, לרבות כללים לעריכת כל חישוב הדרוש לביצוע חוק זה.

ביצוע ותקנות

11. (א) ההיטל יחול מיום ה' באב התשמ"ז (31 ביולי 1987) (להלן — יום התחילה) על —

תחולה

(1) אשראי במטבע חוץ וערבויות שנתן סוחר מוסמך, מיום י"ב באייר התשמ"ז (11 במאי 1987) (להלן — היום הקובע) ואילך, למעט אשראי מתוך פקדונות למתן הלוואות למימון יבוא ציוד שניתן לפני היום הקובע והוסב בידי הלווה אחרי היום הקובע, באישור בנק ישראל ובתנאים שקבע;

(2) אשראי במטבע חוץ שקיבל תושב ישראל מתושב חוץ מהיום הקובע ואילך; לענין זה יראו תושב ישראל כאילו קיבל אשראי לפני היום הקובע רק אם סכום האשראי הופקד אצל סוחר מוסמך לפני יום זה או אם, לפי היתר מאת המפקח על מטבע חוץ שניתן לפני היום הקובע, אינו חייב להפקיד את סכום האשראי אצל סוחר מוסמך, והסכום הועמד לרשותו בחוץ לארץ לפני היום הקובע;

(3) אשראי ספקים בשל טובין שמועד אספקתם הוא היום הקובע או לאחריו.

(ב) אשראי או ערבות שניתנו או נתקבלו לפני היום הקובע, לרבות ריבית וכל סכום אחר שנוסף על אשראי כאמור, ולפני היום הקובע הוסכם שמועד פירעונם יחול אחרי היום הקובע והם הוארכו או לא נפרעו במועד, יראו בהם אשראי או ערבות חדשים, שניתנו ביום החידוש או ההארכה, לפי הענין.

(ג) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), לענין אשראי שנתן סוחר מוסמך בדרך של משיכת יתר בחשבון שוטף או אשראי לפרעון עם דרישה, או אשראי אחר שהלקוח רשאי לפרוע בכל עת, יחול ההיטל —

(1) על יתרת האשראי שאינה עולה על היתרה שהיתה ביום הקובע — מתום שלושים ימים מיום התחילה;

(2) על יתרת האשראי שעולה על הסכום האמור בפסקה (1) — מיום התחילה.

12. על אף האמור בסעיף 4 (א), יהיה יום החיוב הראשון שלאחר יום התחילה, יום תורת מעבר העסקים הראשון של הרבעון שתחילתו ב-1 באוקטובר 1987.

13. חוק זה יפורסם תוך שלושים ימים מיום קבלתו בכנסת.

פרסום

משה נסים
שר האוצר

יצחק שמיר
ראש הממשלה

חיים הרצוג
נשיא המדינה

חוק שירותי תיירות (תיקון), התשמ"ז—1987 *

1. בסעיף 1 לחוק שירותי תיירות, התשל"ו—1976¹ (להלן — החוק העיקרי), בהגדרת תיקון סעיף 1 "סוכנות נסיעות" —

(1) פסקאות (3) ו-(4) יסומנו (4) ו-(5) כסדרן, ואחרי פסקה (2) יבוא:
"(3) מזמין שירותי בית מלון בישראל או בחוץ לארץ;"
(2) בפסקה (5), במקום "(1) עד (3)" יבוא "(1) עד (4)".

2. בסעיף 2 לחוק העיקרי —
(1) אחרי פסקה (1) יבוא:
"(א) בתי אוכל;"
(2) אחרי פסקה (6) יבוא:
"(7) שירותי השכרת רכב".

3. בסעיף 3 לחוק העיקרי, בפסקה (3), במקום "גם להמציא ערובה, בדרך שתיקבע" יבוא "גם להמציא ערובה למי שנקבע ובדרך שנקבעה" ובסופה יבוא "ושל שירותי טיסה ושיט ושירותי תחבורה אחרים;".

4. אחרי סעיף 3 יבוא:

3א. (א) ערובה כאמור בסעיף 3 (3) וכספים ממימושה הנמצאים בידי מי שנקבע על פי הסעיף האמור, לא ישמשו אלא למילוי ההתחייבויות כאמור באותו סעיף וכפי שנקבע בתקנות, והם אינם ניתנים —

(1) לעיקול או לשעבוד;
(2) להעברה, אלא בדרך שנקבעה בתקנות או בהוראת מנהל."

אברהם שריר
שר התיירות

יצחק שמיר
ראש הממשלה

חיים הרצוג
נשיא המדינה

* נתקבל בכנסת ביום א' באב התשמ"ז (27 ביולי 1987); הצעת החוק דוברי הסבר פורסמו בה"ח 1837, התשמ"ז, עמ' 265.
1 ס"ח התשל"ו, עמ' 228.